

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 6 mei 2010

MEDITATIE

De troost van de opstanding van Christus

De apostel schrijft hier aan zijn geestelijke zoon Timotheüs. Deze had het moeilijk in Efeze. In die dagen was Efeze een wereldstad. Het heidendom vierde er zijn triomfen. Daar stond de tempel van Diana, de godin der Efeziërs. Daarnaast was het ook een stad vol zonde en ongerechtigheid.

In zo'n stad moest Timotheüs de gemeente van Christus dienen. Er waren vele kwade invloeden, waardoor de gemeente zo gemakkelijk van het vaste fundament kon worden afgetrokken.

De apostel weet dat alles zo goed. Hij had zelf immers in Efeze gearbeitet? Daarom probeert hij in deze brief Timotheüs te bemoedigen. Is er beter bemoediging dan te wijzen op Christus Zelf?

Paulus doet het in onze tekst. Letterlijk staat er, dat Timotheüs zich Jezus Christus moet herinneren als de uit de doden Opgestane. Midden in alle strijd en moeilijkheden wordt Timotheüs opgeroepen om op Christus te zien.

Dat spreekt niet vanzelf. Wat is Chris-

Houd in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt.

2 Timotheüs 2: 8

tus voor ons van nature verborgen. We kunnen duizend preken hebben gehoord, waarin de heerlijkheid van Christus werd uitgestald en toch nooit op Hem hebben gezien. En ook na ontvangen genade kan het oog zo verdonkerd zijn.

Toen Petrus op de golven wandelde, zag hij eerst niets dan Jezus alleen. Toen ging het goed. Maar plotseling keek hij naar de golven. Hij zag Jezus niet meer, maar alleen die schuimende golven. Zo is het zo vaak in het leven van Gods kinderen. Dan zien we niets meer dan de golven van zorg en moeite en verdriet. Niets meer dan de omstandigheden, die zo moedbenemend kunnen zijn. Dan vrezen we erin te verzinken en de grote Koning uit het oog te verliezen. Dat gevaar was ook

voor Timotheüs zo groot. Paulus weet hoe moeilijk Timotheüs het in Efeze gehad heeft. Maar daarom roept hij hem hier toe: Denk aan Jezus Christus! En dan spreekt Paulus niet over Christus in het algemeen, maar bijzonder over Hem als de uit de doden Opgestane. Paulus wil hier zeggen: Denk erom, het is Pasen geworden. Vergeet niet, dat Christus uit de doden is opgestaan. Christus gedenken is heel wat anders dan dodenherdenking houden. Want Christus is niet meer in het graf. Hij is opgestaan uit de doden. De Kerk heeft geen dode Jezus, maar een levende Jezus. Dat moet Timotheüs steeds voor ogen houden. Want dat geeft kracht in de strijd van beneden. Hij heeft op Pasen de ketenen van de dood aan stukken gebroken. De machten van de dood konden Hem niet houden. Hij heeft de dood overwonnen. Hij is de Levende, Die het zeggen kan: Ik ben dood geweest, en zie, Ik leef tot in alle eeuwigheid. Omdat Christus is opgestaan ligt de gemeente Gods zo veilig. Het was in Efeze zo moeilijk. Ieder ogenblik dreigde de gemeente in deze dynamische wereldstad onder te gaan. Soms had Timotheüs geen moed meer. Was het geen hopeloze zaak?

Nee, zegt Paulus hier, want Jezus Christus is uit de doden opgestaan. De zaak van de Kerk ligt in Zijn handen. Hij is Overwinnaar en de Kerk zal eeuwig in Zijn overwinning delen. De machten van de dood en de duisternis zijn niet in staat om de gemeente Gods uit de handen van haar Koning te rukken. Zo mag de apostel zijn geestelijke zoon bemoedigen in de strijd van beneden.

Die bemoediging geldt voor de Kerk van alle eeuwen. Als we vandaag naar de Kerk zien, dan kan het alles zo moedbenemend zijn. De invloed van de Kerk wordt steeds minder. We komen terecht in het moderne heidendom. En als Gods kinderen dan nog maar in de vreze des Heeren en in godzaligheid zouden wandelen!

Maar ook Gods volk is vaak zo ver van huis. Wat een verwijdering tussen broeders en zusters van hetzelfde

Inhoud

88e jaargang

Nr. 32

- 1 Meditatie: De troost van de opstanding van Christus
- 2 Hemelvaart voor de ziel
- 3 De Naam: Bijbelstudie over de namen van de Middelaar (18)
- 5 Wat ik las (1)
- 6 Melanchton en het onderwijs (2)
- 7 De droefheid naar God (4)
- 8 Boekaankondigingen
- 9 Boekennieuws
- 9 Kerknieuws
- 11 Berichten
- 11 Kerkdiensten

huis. Wat een ingezonkenheid in het geestelijke leven. Wat een aardsgezindheid en wereldgelijkvormigheid. Is het geen hopeloze zaak?

De duivel probeert het Gods volk te doen geloven, dat ze nog voor altijd zullen omkomen. Menigmaal vrezende duizend zorgen en duizend doden. Maar hoor nu de apostel: Houd in gedachtenis, dat Jezus uit de doden is opgestaan. Nee, het is geen hopeloze zaak. Jezus leeft en de Kerk zal eeuwig leven met Hem. Hij voert Zijn volk naar de overwinning.

Dat de gemeente Gods het hoofd

omhoog heffe. De Kerk heeft toekomst, omdat het Pasen is geworden. En als Gods kinderen dat nu maar altijd konden zien. Het geloofsoog is vaak zo beneveld. Maar de Koning staat er toch voor in: Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude! Daar ligt het vast. Mijn ziel mocht wel beven, was er Koning Jezus niet. Maar Koning Jezus is er, en Hij is uit de doden opgestaan. Daarom komt de Kerk er door. Die hoop moet al ons leed verzachten.

Zeist,

ds. J.J. van Ekeveld

heeft de Heere de plaats van droefenis veranderd in een plaats van vreugde en blijdschap? Om God te ontmoeten moeten er Jabboks, Gethsémané's en Golgotha's zijn. Dáár geschieden de wonderen, dáár rust de tegenwoordigheid des Heeren op Zijn Kerk.

Olijfberg

Deze Olijfberg is aantrekkelijk. Niet minder het gezelschap dat wij hier aantreffen. Door de zorgende hand des Heeren zijn zij allen tegenwoordig opdat zij allen getuigen zijn van Jezus' opneming in heerlijkheid. Wie zal kunnen weergeven wat Gods Kerk, vertegenwoordigd door dit elftal, met Jezus in het midden, geniet en aanschouwt? O, is Jezus in het midden en aanschouwt men iets van Zijn heerlijkheid, liefelijkheid, beminnelijkheid, dierbaarheid, schoonheid, gepastheid, algenoegzaamheid, borg- en bloedgerechtigheid, dan mogen de ogen zalig zijn van het zien.

Voorheen? Nee, toen verstonden zij het niet en werden bedroefd als Jezus van scheiden tot hen sprak. Zij werden zelfs geërgerd wanneer Hij hen verlaten ging en werden verstrooid. Zij hadden toen geen oog voor de noodzakelijkheid van Jezus' borglijden. Dit is toch ook de ervaring van al Gods kinderen. Ach, wat verstaan zij in de eerste tijd van hun bekering, als de Bruidgom nog bij hen is, van de noodzakelijkheid van Jezus' borg- en bloedgerechtigheid? Zij moeten gespeend worden aan Jezus' dadelijke en gevoe-

Hemelvaart voor de ziel

Samenvatting van een Hemelvaartspreek van ds. P. Honkoop sr.

In een preek over hemelvaart schrijft ds. P. Honkoop sr. vanuit Markus 16:19 dat de discipelen veertig dagen met de opgestane Heiland op deze aarde hebben vertoefd. Liefelijke tijden hebben zij met Hem doorgebracht, hemelse lessen van Hem ontvangen en zelfs dikwijls de zoete vrucht gesmaakt uit de openbaring van Zijn Persoon en de kracht van Zijn opstanding tot bevestiging van hun geloof.

Nu is echter het uur aangebroken de wereld te verlaten en heen te gaan tot Zijn Vader. Hoeveel herinneringen zijn er niet verbonden aan de plaats waar dat gebeuren gaat: de Olijfberg. Hij is van hier opgenomen in de hemel, de vaste plaats van Zijn eeuwige woning. De Olijfberg is een plaats geweest van grote droefheid. Deze plaats getuigt nu ook van Zijn luisterrijke verhoging en van Zijn hoogste blijdschap. Is dit ook niet het deel van de Zijnen? Hoe vaak

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Wvd. hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur:

ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele, Hyacinthenstraat 1, 2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten, postbus 608, 3440 AP Woerden, tel. 0348-489900, fax 0348-483599, e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop, postbus 33, 2950 AA Alblisserdam tel. 078-6912899, fax 078-6919536 e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** in het bezit van de drukker te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen** 9 uur.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten, postbus 608, 3440 AP Woerden, tel. 0348-489900, fax 0348-483599, e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 11,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland: € 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres

Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av, N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van: de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Bijbelstudie over de namen van de Middelaar

GAVE
GETUIGE

GOD (STERKE)

HEERE
HEILIGE

lige tegenwoordigheid. Zij zien niet dat het gestaltelijke leven hen zulke grote en opgeblazen christenen maakt, zonder kracht. Wij hebben dan geen oog voor de overschatting waaraan wij lijden, de hoogmoed die ons vervoert, eigen krachten en ijver waarop wij steunen, wat Jezus' scheiden van ons noodzakelijk maakt, ja zelfs onze val kan veroorzaken zoals bij Petrus.

Gemis

Laat ons toch nuchter zijn. Wat wordt in onze dagen wel bijzonder gekend van Jezus' Persoon, van Jezus' borglijden, van Jezus' offerande en Jezus' voldoening? Helaas, schier niets, erger nog, helemaal niets! Dit moet nog alles uit de oefening des geloofs en ontdekking des Heiligen Geestes geboren worden, zo men kind mag zijn. De vrees slaat ons soms om het hart, wanneer de grond van zaligheid door velen gelegd wordt in hun keus, ellende, tranen, bidden, gemoedelijkheid in allerlei bewegelijkheden. Dan wordt deze lading gedekt met te zeggen wel eens iets van Christus gezien te hebben en van de zaligheid die in Hem ontsloten werd, maar vraagt men dan wat ze gezien en in Christus aanschouwd hebben, dan staat de wagen stil en weten er geen verslag van te geven ik laat het voor uw rekening! En is er een gemis, dan is het aan de vrucht; de oorzaak ervan ligt in geen geval aan de Persoon. Er is geen schuld en geen recht dat hen drukt. Men is klaar en gered met de genieting van de vrucht en de bedekking der zonde uit de vrucht. Maar wanneer Jezus ons verlaat, Zich van ons terugtrekt met Zijn gevoelige tegenwoordigheid, dan verliezen wij alle kracht, geloof en grond.

Wanneer wij werken, voert het ons de hoogte in, maar wanneer de Heilige Geest werkt, ontdekt en ontgrondt Hij en brengt ons in de diepte en in het gemis. Dan gaan onze opgeheven vleugels wel hangen en zal men beginnen te verstaan dat zien geen bezitten is van de Persoon en dat men met alle lieven, loven, kenmerken, eigenschappen, hebbelijkheden en toeëgeningen niet aan het recht Gods kan voldoen, opdat zo plaats gemaakt wordt voor een betere grond en bestendiger rust in de borg- en bloedgerechtigheid van Christus. Aan het recht Gods moet voldaan (HC antwoord 12), de schuld moet betaald, de deugden omhelsd en daartoe moet de oude mens (HC zondag 33) gekruisigd, gedood en begraven worden.

God

...sterke God...

Jesaja 9:5

In het negende hoofdstuk van de profetie van Jesaja wordt het grote wonder beschreven dat het volk dat in de duisternis wandelt een groot licht zal zien (vers 1). De evangelist Mattheüs komt op deze woorden terug. Het volk in de duisternis is de bevolking het half-heidense Galilea. Zij zullen een groot licht zien. Zij zullen de Middelaar zien. Daarom begint Jesaja het vijfde vers met de woorden *Want een Kind is ons geboren...* Dit is de reden dat het volk grote vreugde en blijdschap zou genieten. Het licht van Christus zal opgaan!

De profeet ziet grote heerlijkheid in dit Kind. In het vijfde vers geeft hij veel namen die de schoonheid van de Middelaar bezingen. *Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder; en men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst.* Zijn hart is er vol van. Hoe dierbaar is dit Kind. Alles wat aan Hem is, is gans begeerlijk, zulk een is mijn Liefste, mijn Zielevriend. Lezer, heeft u dit al na mogen zeggen door genade? Kent u de schoonheid en de heerlijkheid van deze Middelaar?

Één van de namen is: *Sterke God.* De Middelaar zal *Gód* zijn. Als dat niet waar zou zijn, hebben alle andere namen eigenlijk geen troostvolle betekenis. Als de apostel Johannes ziet op de godheid van Christus zegt hij: En wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwt, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van de Vader. Ook in de geloofsbelijdenis van Nicéa klinkt deze diepe verwondering door: *God uit God, Licht uit Licht, waarachtig God uit waarachtig God, geboren, niet gemaakt, van hetzelfde wezen met de Vader, door Welken alle dingen gemaakt zijn.* Was de Middelaar geen God, wie zou ooit zalig kunnen worden?

Jesaja noemt Hem *sterke God.* De kanttekening bij deze woorden is rijk van inhoud. Omdat Hij sterk was kon Hij de onverdraaglijke last van de toorn van God over de zonde van alle uitverkorenen aan Zijn mensheid dragen. Door Zijn eigen kracht kon Hij van de doden opstaan. Maar Hij is ook de sterke God om de harten van Zijn kinderen te wederbaren. O, wij hebben Hem nodig, om van dood levend gemaakt te worden! Maar nu is dit ook mogelijk, omdat de Middelaar de sterke God is.

Daardoor heeft Hij ook grote wonderen gedaan, en zal Hij dit ook blijven doen. Uiteindelijk zal door Zijn kracht de opwekking der doden plaatsvinden.

Heeft u deze sterke God al leren kennen?

Lisse, ds. C. Neele

Fundament

Wij worden dan naar de dood geleid en schreien uit de kokende golven van Gods vervolgenheid, opdat men door het goddelijk recht afgesneden, de verlossing in Christus' Persoon, gerechtigheid en voldoening vinden mag. Dit was het deel van de discipelen waarom hun rouw in blijdschap veranderd was. Zij hadden Hem door het geloof geëigend en omhelsd in de kracht van Zijn opstanding om tevens van Hem te ontvangen de zielsopbeurende toezegging bij Zijn heengaan: 'Ziet, Ik ben met ulieden, al de dagen tot de voleinding der wereld', terwijl Hij zegenende de handen over hen uitbreidde en ze deed delen in de gewisse weldadigheden van David, die getrouw zijn en zij werden vervuld met een hemelse blijdschap dat ze weldra ontvangen zouden de Heilige Geest, Die hen in al de waarheid leiden zou.

Zo werden zij gesterkt en bekwaam gemaakt om Zijn lichamelijke tegenwoordigheid te missen en door het geloof te leren leven uit Christus' ambtelijke bediening in de hemel. Ze werden tegelijk voorbereid om te ontvangen de gezegende Persoon des Heiligen Geestes. Het zijn nog altijd twee zaken: Jezus als Borg te kennen tot rechtvaardigmaking, als een vaste grondslag voor de ziel, en Jezus te kennen als onze Heiligmaker, Voorspraak en Voorbidder uit de hemel, waaruit men door het geloof dan leven mag.

Wat een eer is het voor Christus om in het midden van de Zijnen opgenomen te worden in de hemel. Wie zal de blijdschap van de Verlosser kunnen uitspreken nu Hij van de plaats van Zijn diepste vernedering wordt verhoogd tot de hoogste heerlijkheid en majesteit. Hij heeft Zijn arbeid volbracht, de loop beëindigd, de losprijs betaald. Gods recht ontsluit voor Hem de eeuwige deuren om Hen als Koning der ere te ontvangen.

Profeet

De Vader toont Zijn welbehagen door Hem te stellen aan Zijn rechterhand, de voor Hem alleen waardige plaats. Dit vereiste de uitvoering van Zijn gezegende ambten. Vanuit de hemel moest Hij de heerlijkheid van het ambt van Profeet, dat Hij op aarde reeds had geopenbaard, lerende als Machthebbende, in Zijn bediening volmaken door de uitstorting en zending van de Heilige Geest. Die Geest zal het uit Christus nemen en de Zijnen verkondigen.

Was Christus op aarde gebleven, dan zou er nooit een zondaar bekeerd wor-

den en de vertroosting van de Heilige Geest, geworteld in het volbrachte werk van Christus, niet ondervonden worden. Nu zendt Hij het Evangelie vanuit Zijn leerstoel in de hemel. Hij biedt de weldaden van het verbond aan; het geeft ons de bereidheid des Heeren te verstaan; het stelt ons in staat in geloofsgehoorzaamheid de Heere te volgen; het ontsluit de verborgenheden des Heeren; het stelt ons Christus voor en doet ons Hem aanschouwen in al Zijn heerlijkheid. Het omvat de gehele openbaring Gods tot zaligheid. Dit alles is vrucht van Jezus' zitten aan de rechterhand Gods als Profeet.

Priester

Het vereiste ook Zijn hogepriesterlijke waardigheid en bediening. Op aarde heeft Christus Zich in de diepe staat van Zijn vernedering opgeofferd voor de zonden van Zijn volk. Er was echter nog een ander deel van Zijn bediening: Zijn voorbeding bij de Vader. Zonder deze bediening kan geen kind van God voor God bestaan. In de hemel moest Hij Zich vertonen in de kracht van Zijn kruisverdienste voor het aangezicht des Vaders voor de Zijnen, om alles voor hen te verzorgen. Daar bidt Hij voor ons en heiligt onze gebeden om ze bij de Vader welbehagelijk te doen zijn. Daar toont Hij Zijn verdienste, Zijn bloedprijs, waarin de Vader zó bevredigd is dat Zijn ingewand rommelt van barmhartigheid over ons. Daar neigt Hij het hart van de Vader door Zijn borghart Hem voor te dragen, zodat Zijn Vader Zich niet langer kan bedwingen om Zijn kinderen liefelijk te omhelzen en ze af te kussen van de wereld, de zonde en eigen vlees. Daar wil Hij krachtig dat de Vader de noden der Zijnen vervult, zodat ze niet te gronde gaan. Daar bepleit Hij de belangen vóór Zijn Kerk en tegen de vijanden.

Daar, vanuit de hemel, zegent Hij ons met de geestelijke zegeningen die in de hemel in Christus zijn. Ja, als er bij u maar lege zakken zijn. Wanneer u maar als een ledig vat aan het kruis mag staan met de bedelstaf in uw hand, zal de hemel wel druipen hoor! Wat zeg ik? "*Scheuren*", en de olie des Geestes doorvloeien totdat er geen vat meer is. O, waren wij maar niets, zondaars, verdoemelijk en ellendig. Dáár wil de Heere zijn en zal Hij Zijn barmhartigheid tonen, zó groot dat u niet meer weet waar u het zoeken moet en hoe u zich voor de Heere stellen zult.

Koning

Ook Zijn Koninklijke bediening eiste Zijn opvaren ten hemel en zitten ter rechterhand Gods. Allereerst om Zijn Kerk te vergaderen. Hier is troost, onbekeerde medereiziger, hoe donker de tijden ook zijn. Ten tweede zit Christus ter rechterhand Gods om Zijn kerk te beschermen, te beschutten en te bewaren. De poorten der hel zullen Zijn gemeente niet overweldigen. Of wij nu gaan over het water met Noach, of door het water met Paulus, of onder het water met Jona, de vis brengt ons netjes aan wal en wij komen allen behouden aan land, wij zijn veilig in Gods hand in de Ark des Verbonds. Christus heerst zelfs over alle schepeslen en maakt alles dienstbaar voor de welvaart van Zijn kerk.

Onbekeerde medereiziger, zie toch de rijkdom van Gods kind, dat in Christus veilig mag zijn, in Hem geborgen voor tijd en eeuwigheid. Zie tegenover die rijkdom eens uw armoede, ledigheid en rampzaligheid. Och, dat u de knie des harten nog leerde buigen en dat uw tong mocht belijden dat God God is en u verdoemeniswaardig bent, vóór het besluit baart en het voor eeuwig te laat is. U bent nog in het heden der genade. Nu zendt Christus het Evangelie nog en het is een kracht Gods tot zaligheid. Nu biedt Hij u de dierbare weldaden des verbonds nog aan. O, buigt u dan voor Hem neer en roept tot Hem, opdat u een geloofshand van Hem ontvangen mocht om Christus en Zijn weldaden aan te nemen. De verborgenheden des Heeren mochten u ontsloten worden en Hij brengt u in de binnenkamers des Konings, tot eeuwige zaligheid en bovenal tot Gods eer en heerlijkheid.

Nu volk, wat hebt u een rijkdom, een heerlijkheid in dat Evangelie aanschouwd, in de gezegende Christus en dierbare Profeet. Och, dat u ook leren mocht dat Zijn priesterlijke bediening eiste Zijn zitten ter rechterhand Gods voor u, om uw verzoening te maken voor het aangezicht des Vaders. O, Christus te leren kennen tot rechtvaardigmaking en van Christus een gelovig gebruik maken tot heiligmaking en zich te allen tijde te verlaten op Hem, die eeuwige Koning is en blijft, door het geloof.

Wat de vijanden tot bespottung maakt, dood en graf verslindt, over de hel doet triomferen, ongeloof uitbant. Wat rust in de ziel aanbrengt en moet David doet zingen: 'Ik lag en sliep gerust, van 's Heeren trouw bewust'.

Boektitel: “De Geestelycke Queeckerije” Auteur: Johannes de Swaef

(In deze serie beschrijven tien auteurs één van hun meest geliefde boeken)

Boven de ingang van de Nieuwe Kerk in Middelburg is een gevelsteen ingemetseld. Daarop is te lezen: ‘De godtzalyghe ghemeente is Gode bequaem-me, daer-om naer Christus heeft desen tempel zynen name’. De Kerk ontleent haar kracht aan haar Hoofd Christus.

Vanaf de kansel in de Koorkerk, direct ernaast, waar Bernardus Smijtegelt eenmaal zijn boetepreken hield, wordt het kerkvolk nu opgeroepen om in een god te geloven die niet bestaat. Geloof en ongelooft schijnen in een vanouds gereformeerd bolwerk naast elkaar te kunnen bestaan. Is er een grotere tegenstelling denkbaar? De zaden van twijfel worden openlijk uitgestrooid. Is het ook dat God gezegd heeft... (Gen.3:1) Heeft nieuwe revolutie de plaats ingenomen van de Nadere Reformatie?

‘Mijn volk is uitgeroeid, omdat het zonder kennis is’, moest Hosea neerschrijven. De gevolgen waren ingrijpend. ‘Dewijl gij de kennis verworpen hebt, heb Ik u ook verworpen’ (Hos.4:6). Het wordt tijd om de bronnen weer te onderzoeken. Om maar dicht bij huis te blijven, het was Willem Teellinck, die in Gods voorzienigheid in 1608, overigens onbewust, de vroomheidsbeweging op gang bracht, die bekend werd als de Nadere Reformatie. Het hele volksleven, zo luidde zijn boodschap, moet onder het beslag van Gods Woord gebracht worden. In het jubileumjaar 2008 heeft Stichting Stokosmos in Zeeland hieraan publieke aandacht geschonken in lezingen en symposia. Ook de christelijke opvoeding kreeg daarin een plaats.

Een eenvoudige bevriende schoolmeester in Middelburg, Johannes de Swaef (1594-1653), heeft Teellincks boodschap uitgewerkt in een handboek voor de gezinsopvoeding. In 1621 zag “De Geestelycke Queeckerije” het licht. Bedoeld voor ouders en opvoeders om in de lijn van de doopbelofte hun kinderen op te voeden tot

sieraden in kerk en samenleving. Hij gebruikt het beeld van een hovenier die de tere planten des Heeren vormt tot bomen der gerechtigheid. Een opvoeding dus naar Gods Woord en tot Zijn eer. Gericht op het kinderhart en hun eeuwige bestemming. Hij ziet het gezin als geestelijke kwekerij en de school als planthof van de vreeze Gods. Zo alleen kan de kerk het geweten van de samenleving zijn, met de boodschap: ‘Tot de wet en tot de getuigenis! zo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn, dat zij geen dageraad zullen hebben’ (Jes.8:20).

De Swaef wil praktisch te werk gaan. Ernstig en bewogen richt hij zich tot christenouders. De opvoeding omvat het hele leven, van zuigelingen tot jongvolwassenen. Aan de orde komen voedsel en kleding, spel en arbeid,

“De christelijke opvoeding der kinderen is een grote kracht, als des Heeren zegen daarover komt. Daarom moet Hij gebeden zijn om de kinderen van kwaad goed te maken.”

school en beroepskeuze, straf en beloning, huwelijk en maatschappij, leer en leven, Schrift en belijdenis, preek en vragenboekje. Kortom, alle aspecten van het volle leven, maar altijd in het perspectief van Gods Woord en de eeuwigheid. Het kwade moet geweerd en het goede juist ingeplant worden. De Swaef noemt dit ‘een rond gebod Gods’. De Tien Gebeden zijn concreet de leidraad en opvoeders uit Gods Woord worden ten voorbeeld gesteld. Dat bepaalde regels tijdgebonden zijn, zal niemand verbazen. De actualiteit van het boek zit niet in de details maar in de principiële uitgangspunten: godsvreze, eenvoud, ernst, soberheid.

We zullen altijd weer de lessen van het verleden moeten toepassen op onze tijd. Wie de nood van de tijd

door Gods Geest beleeft, begeert leiding vanuit de Heilige Schrift. Een zuiverder bron is er niet. Het is de kracht van De Swaefs boodschap dat hij teruggreep op de Schrift. Ds. Jacobus Willemsen, Middelburgs predikant in de eeuw van de Verlichting, ook een tijd van verval, zorgde om die reden in 1740 voor een heruitgave, om ‘het heersend en steeds toenevend bederf te stuiten en enigszins te verbeteren’. Hij voegde er een uitgebreide inleiding aan toe voor de ouders.

De actualiteit van De Swaefs boodschap is eerder toe- dan afgenomen. Die geest van de Franse Revolutie werkt door tot op de dag van vandaag. De bevochten vrijheid leverde verslaving aan de zonde op, de zogenaamde gelijkheid mag christenen blijkbaar uitsluiten, broederschap bracht slechts normloosheid en onvrede. De nog steeds springlevende leus “Geen God en geen meester” werd algemene opinie en drong zelfs de kerken binnen. Binnen de kerk neemt de weerstand tegen de Schriftuurlijk-bevindelijke prediking toe.

Het schip is stuurloos geworden. De opvoeding is in een crisis terechtgekomen waarin alle houvast ontbreekt. Wat is ons antwoord op al deze ontwikkelingen? De Swaef ziet juist hier, in het gezin, de oorzaak van het verval. Het gezin moet weer een kweekplaats van godsvrucht worden! Dat is de uitdaging van de 21^e eeuw voor de christelijke opvoeding. Hoe hebben onze kinderen nodig dat hen de Weg weer gewezen wordt! De lessen uit de kwekerij voor de christelijke opvoeding roepen terug naar onze plicht. Zijn boek toont ons de weg naar genezing en verbetering. Laten we zijn onderwijs in onze gezinnen en scholen ter harte én ter hand nemen. De ernst van de tijd vordert het, zou ds. G.H. Kersten in zijn tijd al zeggen. Oud-Driestardirecteur P. Kuijt begreep dat. Na de roerige jaren ’70 van de vorige eeuw deed hij “De Geestelijke Kwekerij” opnieuw uitkomen (1984), voorzien van een uitgebreide inleiding. De meest recente uitgave verscheen in 2005 bij Kool Boeken. Dr. Joh. A. Bunt heeft het boek in

hedendaagse taal herschreven. Ook de inleiding van ds. Willemsen is weer opgenomen. Dat deze druk opnieuw uitverkocht is, bewijst de blijvende vraag ernaar. We zien uit naar een spoedige herdruk.

Johannes de Swaef zelf gaf van "De Geestelijke Kwekerij" de volgende samenvatting: Deze christelijke opvoeding der kinderen bestaat uit vier zeer belangrijke delen. 1. De ouders moeten hun kinderen opvoeden in het tijdelijke leven; 2. De ouders moeten hun kinderen godzalig opvoeden; 3. De ouders moeten hun kinderen tot een godzalig huwelijk brengen; 4. De ouders moeten zelf

in ware godsvrucht leven voor des Heeren aangezicht, opdat zij tot een zegen mogen zijn voor hun kinderen. Ik begon met twee oude kerken in hartje Middelburg. Pal tussen deze kerken in staat de Lange Jan. Die toren wijst steevast de weg naar Boven: voor opvoeding en onderwijs, ook in onze godvergeten tijd, de betrouwbare weg. Voor mensen die de weg kwijt zijn.

Middelburg,

P.C. Beeke

Volgende week deel 2: "Het juk afgenomen", door Theodorus van der Groe

Nadrukkelijk zagen de reformatoren school en gezin als kleine kweekplaatsen om de kinderen een godsdienstige opvoeding te geven. Niet alleen Johannes Calvijn of Frederik III van de Palts (die de opdracht gaf om de *Heidelberse catechismus* te schrijven) vonden dat kinderen een catechetisch boek moesten hebben, ook Maarten Luther zorgde voor een Grote en een Kleine catechismus. Zijn vriend Melanchthon steunde hem daarin van harte, maar had zelf al eerder een catechetisch handboekje vervaardigd.

Een kerkelijke en overheidstaak

Voor Melanchthon stond voorop dat de kerk en de overheid hun roeping om de jeugd goed onderwijs te bieden, niet behoren te verzaken. En van Luther is de uitspraak bekend dat een schoolmeester die niet zingen kan, eigenlijk ongeschikt is voor zijn vak. Beleven we nu een tijd waarin kerkenraden, en zelfs schoolbesturen, op afstand geplaatst worden ("gedelegerd besturen"), de reformatoren meenden dat predikanten en overheden in de "frontlinie" moesten staan, letterlijk heel vaak in de klas. Philip bezocht scholen en schreef een instructie, waarbij hij zich met name ook trachtte te verzekeren van stimulerende maatregelen van de overheden.

Voor Melanchthon stond voorop dat de kerk en de overheid hun roeping om de jeugd goed onderwijs te bieden, niet behoren te verzaken.

Invloed in Europa

In de 42 jaar waarin hij doceerde, heeft Melanchthon duizenden studenten opgeleid en aan de vorming van tienduizenden op de gymnasia en lagere scholen een grote bijdrage geleverd. Hij werd een begrip. Meer dan 400 jaar was zijn invloed waarneembaar buiten de grenzen van het keurvorstendom Saksen. Zo verzocht keurvorst Otto-Hendrik van de Palts hem het onderwijs te hervormen. Vaak ontplooide Melanchthon bijzondere initiatieven. Toen hij zag dat Ursinus een buitengewoon begaafd student was, kreeg die een beurs om in Wittenberg te studeren. Hij bleef met Ursinus contact houden en nam hem als toehoorder mee naar Worms,

2

Melanchthon en het onderwijs

Het wetenschappelijk onderwijs

In het leven van Philippus Melanchthon (1497-1560) nam het onderwijs een grote plaats in. Naar de humanistische mode van zijn tijd wees de "klassieke Griek" Aristoteles hem de weg bij studie en wetenschap.

Na de Latijnse school in Pforzheim te hebben bezocht, werd Philip ingeschreven in de registers van de universiteit van Heidelberg. Later zette hij de studie in de klassieke talen te Tübingen voort, waar hij in januari 1514 promoveerde. Op voorspraak van een oudoom, Johannes Reuchlin, volgde zijn aanstelling tot hoogleraar Grieks aan de nieuwe universiteit te Wittenberg aan de Elbe. Een hele stap, waar Philip tegenop zag. Maar zijn oom bemoedigde hem door op Abrahams vertrek uit Ur te wijzen...

Melanchthon had veel pedagogische gaven. Steeds verklaarden studenten dat hun hoogleraar hen kon boeien en tot verdere studie stimuleerde. Van zijn pupillen werd verlangd dat zij veel uit hun hoofd leerden. Wist hijzelf na jaren nog terug te vinden of te citeren wat hij ergens las, dat was ook hun opdracht. Philip achtte het vanzelfsprekend dat bij alle studies uiteindelijk de Bijbel het richtsnoer vormde. Het christendom behoorde in de maatschappij de centrale plaats in te nemen.

Melanchthon hield zich bezig met de vernieuwing van het universitaire leven. Door hem zijn veel seminaries en twistgesprekken georganiseerd. Dagelijks gaf hij minstens vier colleges en dat over uiteenlopende onderwerpen. Het behoorde tot de uitzonderingen als hij een dag geen college gaf, zoals op zijn trouwdag. In de gehoorzaal was toen een briefje bevestigd met de tekst: 'Vandaag houdt Philip vakantie. Zelfs zijn college over de leer van Paulus gaat niet door'. Op zondag gunde hij zichzelf eveneens geen rust. Uit geheel Europa waren studenten in Wittenberg aan te treffen, die niet allemaal het Duits beheersen. Daarom hield hij op de rustdag kerkdiensten in het Latijn in zijn eigen woning.

Middelbaar en lager onderwijs

Niet alleen het wetenschappelijk onderwijs kreeg zijn aandacht. Ook het middelbaar en lager onderwijs hielden hem bezig. Hij schreef schoolwerkplannen, adviseerde welke vakken op het rooster moesten staan en welke studieboeken de beste waren. Reeds in Tübingen verscheen van zijn hand een Griekse grammatica, die wel 44 maal is herdrukt! Later volgde een Latijnse grammatica. Ook de retorica, ethiek, anatomie en astronomie achtte hij belangrijk. Dat de jeugd opgeleid moest worden voor diverse beroepen was duidelijk.

zodat deze de godsdienstgesprekken kon volgen. Er ging van Melanchthon een roep uit. Begrijpelijk dus dat andere universiteiten hem wilden bewegen het afgelegen Wittenberg te verlaten. Martin Bucer nodigde hem uit om in Straatsburg opvolger te worden van de weer naar Genève vertrokken Calvijn.

Zijn privéschool

Philip Melanchthon had een privéschool aan huis. Die hield hij niet uit winstbejag aan, want geld interesseerde hem niet en rijk wilde hij nooit worden. De studenten woonden bij hem in. Hij wilde die jongelui (vaak jongens uit arme gezinnen of zonen van vrienden en bekenden) voorbereiden op een wetenschappelijk carrière. Politici, geleerden en kerkelijke autoriteiten hadden veel aan hem te danken. Melanchthon gebruikte de maaltijd altijd met zijn gezin, de studenten en de vele bezoekers die hem wilden raadplegen en kortere, of langere, tijd bij hem logeerden. Eens bleek dat er disgenoten waren uit twaalf verschillende landen! Hij maakte aan tafel grapjes of dichtte met hen. Voor zang en muziek bestond altijd gelegenheid. Ja, duidelijk is wel dat Melanchthon van de jeugd hield. Onverwachte bezoekers troffen hem soms in zijn woning aan met in zijn ene hand een studieboek, met de andere een kindje wiegend!

Melanchthons dagbesteding

Alleen in de morgenuren ('s zomers stond hij om twee uur op en 's winters om drie uur!) had hij enige tijd voor zichzelf. Hij bad, bestudeerde een hoofdstuk uit de Bijbel in het Latijn, las iets in de kerk- of heiligengeschiedenis en voerde correspondentie. (Er zijn meer dan 10.000 brieven van hem bewaard!) Eigenhandig schreef hij het manuscript van veel boeken die nog gedrukt moesten worden. Niemand klopte bij hem tevergeefs aan om geld of een advies. Om zeven uur was de huisgodsdienst, waaraan iedereen verplicht deel moest nemen. Dan riep de taak aan de universiteit: colleges geven en vergaderen. 's Avonds hield hij zich bezig met zijn gezin, familie, vrienden en de inwonende studenten. De dag werd altijd besloten met een goed glas wijn Rijnwijn. Toen hij eens Heidelberg bezocht, bleek die daar niet verkrijgbaar en dat bracht hem tot een rijmpje: 'Wij nemen hier maar Neckarwijn en dat zal toch wel geen nectar (= honing) zijn'.

Wetenschappelijke strijd

Het universitair onderwijs had Melanchthons voorliefde. Geschillen vermoeden hem. De jarenlange discussies met anderen, verdachtmakingen en pogingen om tot eenheid te komen, wogen zwaar. Kort voor zijn overlijden trof men een briefje aan waarop hij geschreven had wat de

dood hem naar verwachting zou brengen. Bij de vele zegeningen stond ook deze: 'Je zult verlost worden van de zonde en bevrijd van de plagerijen razernij der theologen'.

Op 19 april 1560 is Melanchthon van zijn aardse post afgelost.

Zwijndrecht, dr. C.R. van den Berg

4

De droefheid naar God

Plaats voor Christus

Hoe komt de naar God bedroefde nu tot de kennis van de Zaligmaker? Langs welke weg? Let er dan op dat men in deze droefheid God leert rechtvaardigen en toevallen. De eer en het recht van God worden hier zo op het hart gebonden, dat het onze diepste smart wordt, dat we die dienswaardige God door onze zonden onteerd hebben.

David zegt in Psalm 51 dat de Heere rechtvaardig is in Zijn spreken en rein in Zijn richten (vers 6). Hij mocht dat dus hartelijk erkennen. Calvijn spreekt meermalen over het rechtvaardigen van God. In zijn tweede preek over Genesis 15:6 zegt hij het volgende: 'Want nadat Hij dit vonnis heeft uitgesproken: Vervloekt zij, die niet zal vervullen al de dingen die hier geschreven zijn, is Hij er niet mee tevreden rechter te zijn, en de mensen met de mond veroordeeld te hebben, maar Hij wil dat het volk antwoordt: Amen, dat wil zeggen dat iedereen zijn ongelijk erkent met eigen instemming, en dat men zich geheel veroordeelt acht, en belijdt dat het vonnis dat Hij heeft uitgesproken rechtvaardig en billijk is'.

Calvijn heeft dus gesproken over het billijken van God in Zijn rechtvaardig oordeel. Verder zegt hij dan in dezelfde preek: 'Daar hebt ge in één woord waarop God aanhoudt, wanneer Hij ons ontdoet van alle mening van onze deugden, het is omdat Hij alleen als rechtvaardig erkend wil zijn, en dat wij verloren en veroordeeld zijn in onszelf'. Wat een les om God alleen als rechtvaardig te erkennen, zoals Calvijn dat zegt.

Het spreken van Calvijn is ook helemaal in de lijn van de Catechismus als daar in Antwoord 15 gezegd wordt dat

'God wil dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiede'.

In de droefheid naar God werkt de Heere ernaar toe dat we dat heilig recht hartelijk leren erkennen en billijken, ook al betekent dat onze totale veroordeling. Dat billijken van Gods recht is een zaak van liefde. Dan krijgen we God lief, ook in Zijn rechtvaardigheid. Dan heeft de liefde niets meer op Zijn recht tegen, ook al blijft ons hart hunkeren naar het licht van Zijn vriendelijk Aangezicht. Dan leeft het in het hart: Ik zou nooit echt blij kunnen zijn als ik weten zou dat door mijn zaligheid het recht van God gekrenkt werd.

Waar ik nu in die droefheid de Heere hartelijk leer billijken in Zijn recht, waar ik het vonnis dubbel waardig geworden ben, wat wordt het daar een wonder als het Evangelie opengaat voor mijn ziel en het licht mag vallen op Christus. Dan komt Hij tot mij vanuit Zijn Evangelie als de Schoonste van alle mensenkinderen in Wiens lippen genade is uitgestort.

Blijdschap in Christus

Wat een zalige blijdschap als Christus Zich vanuit het Evangelie door Zijn Geest aan het bedroefde hart ontdekt. Dat is nog wat anders dan een bemoediging uit het Evangelie, al is dat ook tot wonderlijke blijdschap van het bedroefde hart. Maar hier openbaart Christus Zelf Zich aan de ziel. Paulus schrijft het in de Brief aan de Galaten, dat het Gode behaagd had Zijn Zoon in hem te openbaren (Gal. 1:16). Voor het woord "openbaren" gebruikt Paulus dan een woord dat betekent dat het doek wordt weggetrokken. Wat een wonder als ik dan in mijn nood en dood naar recht niet anders verwachten kan dan het oordeel Gods en als ik dat dubbel waar-

dig geworden ben, maar als de Heere dan het doek wegtrekt.

U hebt het misschien wel eens mee-gemaakt dat een beeldhouwwerk werd onthuld. Er lag een doek over. U zag wel dat er iets was onder dat doek, maar u zag niet wat het was. En toen werd het doek weggetrokken. Toen mocht u het zien. Dat kan als zo'n bedroefde in de kerk zit onder de prediking. Ja, juist en vooral daar, waar het Evangelie klinkt. Het kan ook als hij in de binnenkamer van het gebed de Bijbel opent.

Dat kan men nooit meer vergeten, die eerste keer, dat het doek werd weggetrokken. Toen mocht u er iets van zien Wie Jezus is. Wat een vertroosting dan in Hem voor de naar God bedroefde. Wat een zaligheid in het zien op Hem. Later zegt men dan dat het nog zo'n weinig gekende Jezus was, want als het gaat over de kennis van Hem, dan komt men nooit klaar. Er is zo'n onuitputtelijke volheid in Christus. In Hem is nu juist alles wat zo'n bedroefde nodig heeft. Maar al bij het eerste gezicht des geloofs op Christus is er een zalige volheid, dan ligt alles eronder en mag het hart zich verheugen in Hem. Dan wordt heel ons hart naar Hem toegetrokken.

Droefheid die zich verdiept

Als men gebracht wordt tot de zaligmakende kennis van Christus, is die droefheid naar God dan voorbij? Dan wordt de droefheid nog dieper en inniger. Want dan ga ik pas recht zien wat mijn zonden Hem hebben gekost, hoe mijn zonden Hem hebben doorstoken, hoe mijn ongerechtigheden Hem aan het kruis hebben genageld, hoe mijn overtredingen Hem hebben gestoten in de diepten der godverlatenheid.

Nooit zijn mijn zonden bitterder dan daar, waar ik ze zie in de wonden en het bloed van de Zaligmaker. U moet dan ook niet denken dat de droefheid naar God iets is dat alleen verbonden is aan het beginnende genadeleven; integendeel, die droefheid gaat heel het christenleven mee tot de laatste snik. Al mag ik weten, dat het anker vastligt in de gerechtigheid van Christus, dat mijn schuld betaald en mijn zonde verzoend is, dan zijn het nog de dagelijkse zonden, die steeds weer scheiding maken tussen God en mijn ziel en mij het uitzicht op die dierbare Koning benemen.

Die droefheid is dan ook een blijvende zaak in het leven van Gods kinderen. Pas bij de laatste snik wordt het lichaam der zonde voorgoed afgelegd

en dan zal eeuwige blijdschap op hun hoofden wezen.

Ik kom er achter dat, ook al is dat doek wel eens weggetrokken, zodat ik uitzicht kreeg op de Zaligmaker, ik zelf door mijn zonden het doek er steeds weer voor trek. Dat betekent dan ook weer nieuwe en verdiepte droefheid. Maar die trouwe Heere wil steeds opnieuw dat doek wegtrekken

en zo al meer doen zien en ontdekken van de volheid in het werk van Christus. Dan is er wel een begin, maar geen eind. En naar de mate des geloofs mag het bedroefde hart dan vastheid vinden in het Middelaarswerk van die gezegende Christus.

(wordt vervolgd)

Zeist, ds. J.J. van Eekveld

BOEKAANKONDIGINGEN

"Lezen met de kanttekeningen"; door predikanten van de (Oud) Geref. Gemeenten (in Nederland). Uitg.: De Ramshoorn - Goes; ISBN 97890-76466-835; € 19,95.

Een vertrouwenwekkend Bijbels dagboek met meditaties, waarin mede aandacht wordt geschonken aan de kanttekeningen.

"In de spiegel van Jakobus"; door B.S. van Groningen. Uitg.: de Banier - Apeldoorn; ISBN 978 90 336 2998 3; 71 blz.; € 8,95.

Bijbelstudies over de brief van Jakobus, geschreven door één van de godsdienstdocenten aan het Wartburg College in Rotterdam, tevens ouderling van onze gemeente in H. I. Ambacht.

"Intocht"; door ds. C.G. Vreugdenhil. Uitg.: De Groot Goudriaan - Kampen; ISBN 978 90 8865 129 8; 230 blz.; € 14,50.

In dit boek - onder een titel die reeds bestaat in de serie 'Uittocht, Doortocht en Intocht' van ds. A. Moerkerken - staan overdenkingen voor de periode van advent, kerst en jaarwisseling, geschreven in de eigen stijl van de predikant van Vlissingen.

"Het werk van de Heilige Geest"; door Octavius Winslow. Uitg.: boekhandel De Roo - Zwijndrecht; ISBN 978-90-8718-010-2; 237 blz.; € 19,90.

Dit boekwerk is een overzetting in de huidige spelling vanuit de Nederlandse vertaling van 1865 door J.A. Bunt te Rhenen, die inmiddels al heel wat ervaring in het 'overzetten' heeft.

Winslow wens je eigenlijk in ieders handen!

"In gesprek met uw hart"; door Joseph Alleine. Uitg.: de Banier - Apeldoorn;

ISBN 978 90 336 2987 7; 48 blz.; € 7,90.

Deze Engelse puritein, die een veelbewogen leven had, had slechts één verlangen dat hem dreef: zondaren brengen aan de voeten van zijn Meester. Dit boekje is verschenen in de reeks "Graankorrels".

"Ook zij hadden wat te zeggen"; door dr. ir. J. van der Graaf. Uitg.: Groen - Heerenveen; ISBN 978-90-5829-950-5; 336; € 14,50.

In deze (tweede) bundel haalt de schrijver herinneringen op aan zeer verschillende "reisgenoten" die hij heeft ontmoet, voornamelijk tijdens zijn werk als algemeen secretaris van de Geref. Bond in de Ned. Herv. Kerk. Zo bijvoorbeeld ds. W. C. Lamain en ds. L. Huisman. De 'schilderingen' zijn uiteraard subjectief ingekleurd.

"Krabbels"; door S.D. Post. Uitg.: de Banier - Apeldoorn; ISBN 978 90 336 0684 7; 127 blz.; € 9,95.

Deze uitgave bevat 60 korte, krachtige en scherp geformuleerde teksten voor jongeren van nu.

Een groot aantal hiervan is op eerder gepubliceerde columns gebaseerd.

"...als ik maar nuttig ben"; CD van de activiteitencommissie Geref. Gemeente Middelharnis; te bestellen via tel. 0187-482614 of per e-mail: boomboek@filtnet.nl; € 9,50.

In vijf boeiende verhalen wordt door professionele vertellers over verschillende perioden van het leven van Calvijn verteld. Rondom de verhalen zijn Frans-talige psalmen opgenomen. De CD is met name bedoeld voor kinderen vanaf circa negen jaar. Een origineel initiatief, dat onze steun verdient. De opbrengst hiervan is bestemd voor de kerkbouw van genoemde gemeente.

BOEKENNIEUWS

"Eén ding heb ik van den HEERE begeerd"; door ds. G. Beens e.a.; uitg. Den Hertog, Houten; ISBN 978 90 331 2248 4; 212 blz.; € 15,90.

De Gereformeerde Gemeente van Nijkerk is geïnstitueerd in mei 1936. Men had toen al een kerkgebouw. Dat was in 1924 aan de Brink tot stand gekomen. In verband met de grote afstand tot de gemeente van Barneveld besloten namelijk de in Nijkerk woonachtige leden met behulp van de gemeente van Barneveld dit kerkje te bouwen. Het werd wel het 'Fraanje-kerkje' genoemd, daar ds. J. Fraanje van Barneveld er regelmatig vooring.

In verband met de groei van de gemeente viel in 1979 het besluit tot nieuwbouw over te gaan en wel aan de Bagijnestraat. Op 20 augustus 1980 heeft ds. C. Hegeman van Ermelo dit nieuwe kerkgebouw officieel in gebruik genomen, waarbij hij sprak over Psalm 27:4: 'Eén ding heb ik van den HEERE begeerd...' Het is de titel geworden van het prekenboek dat nu samengesteld is ter gelegenheid van de nieuwste verbouwing. In totaal staan er elf preken in van predikanten die hun dienstwerk mogen verrichten in de classes Barneveld en Kampen en in Nijkerk regelmatig voorgaan. Ook van twee emeritus-predikanten (ds. J.M. Kleppe en ds. J.W. Verweij) is een predikatie opgenomen. En voorts is er een preek bij van een overleden predikant, namelijk van ds. E. Venema, die destijds vanuit Elspeet regelmatig vooring in Nijkerk. Van hem is een preek opgenomen, die hij op 16 maart 1994 hield over 'Een behouden vaart': 'En alzo is het geschied, dat zij allen behouden aan het land gekomen zijn' (Hand. 27:44b). Ter illustratie een citaat uit het slot van deze preek: 'Dan komt de een drijvende, de ander zinkende op een balk of een plank, maar ze komen er. Niet om hun tranen. Ze komen er. Niet omdat ze het zo vast geloofd hebben. Maar ze komen er allen. En de bekommerden, de bevestigden, de kleinen en de groten. Ze komen er op dezelfde grond. Op grond van het eeuwig welbehagen Gods. Op grond van het dierbare bloed des Lams. Straks, als de Kerk opklimt van de oude dag uit de Jordaan, dan gaan ze langs de ark heen en ze heb-

ben een terugblik op de ark en als ze dan aankomen daar boven, dan ontbreekt er niet één. Dat zal het grootste wonder zijn, dat er niet één van de gekenden Gods gemist zal worden. Maar wat een wonder als u er bent. Maar het allergrootste zal zijn als ik er ben. Het zal een wonder moeten worden, een meevaller, een eeuwige meevaller. Er niet op gerekend, maar uit vrije gunst, uit vrije goedheid. En zo is het geschied, omdat het geschiedkundig vastligt in de eeuwige verkiezende liefde Gods. Omdat het vastligt in het Borgbloed van Christus'.

De consulent van de gemeente, ds. G. Beens van Kootwijkerbroek, schrijft in het *Woord vooraf* en wij sluiten ons daarbij aan: 'De Heere mocht Zich bij de voortduur over de gemeente van Nijkerk ontfermen. De Heere mocht er veel Zijn voetstappen willen zetten en Zijn tegenwoordigheid willen doen ervaren'. De op-brengrst van dit mooie prekenboek is bestemd voor het bouwfonds van onze gemeente te Nijkerk. Hartelijk aanbevolen.

Dirksland, ds. J. Schipper

"Verliefd en zo..."
red. Kees Eijkelboom;
uitg. Boekencentrum, Zoetermeer;
ISBN 978 90 239 2414 2; (handboek,
vertelboek en werkboek,
resp. 96, 46 en 24 pag); € 27,80.

Goede seksuele opvoeding vereist in deze tijd en in elk gezin een belangrijke zorg. En zeker is dit het geval bij kinderen

met een verstandelijke handicap. Bovendien zijn deze kinderen zeer kwetsbaar ten aanzien van seksueel misbruik.

Vanuit de verenigingen "Helpende Handen (GG)" en "Op weg met de ander (PKN, GB)" is een uitgave verschenen, die een handreiking wil bieden aan ouders en verzorgers van kinderen met een verstandelijke handicap. De uitgave bestaat uit drie goed verzorgde onderdelen. Een vertelboek (a) dat we met en voor de kinderen kunnen (voor)lezen, een werkboek (b) waarin zij het gehoorde kunnen verwerken en een handboek (c) met uitgebreide informatie voor de ouders.

Er is geprobeerd deze handreiking te doen met inachtneming van de weg die Gods Woord ons hierbij wijst. Ook de rijkdom die de Schepper de mens biedt in de gave van de seksualiteit komt in het handboek ruim aan de orde. In het vertelboek komt dit helaas niet aan bod.

Heel waardevol zijn de gedeelten waarin de begeleiding en weerbaarheidstraining aan de orde komen van de toch zeer kwetsbare kinderen uit de doelgroep ten aanzien van het seksueel misbruik.

Mijns inziens is de uitgave over het punt masturbatie (zelfbevrediging) te positief. Weliswaar wordt gewezen op het gevaar van verslaving, maar niet op de onreine en zondige gedachten en fantasieën die hierbij zo sterk een rol kunnen spelen. Daar spreekt het tiende gebod toch anders over.

Indien de uitgave met inachtneming van het bovenstaande wordt gebruikt, kan het een waardevol hulpmiddel zijn in de seksuele opvoeding van de kinderen uit de doelgroep.

Waddinxveen, T. Drost

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK BEROEPEN

Te Bodegraven: ds. P. van Ruitenburg te Chilliwack (Canada).

BEDANKT

Voor Leiderdorp:
ds. G.J. van Aalst te Klaaswaal;

Voor Rotterdam-Zuidwijk:
ds. C.G. Vreugdenhil te Vlissingen;
Voor Vlaardingingen:
ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam.

■ DOVENDIENST TE GOES

Op **zaterdag 8 mei** hoopt ds. C.J. Meeuse voor te gaan in een aangepaste kerk-

dienst voor doven en slechthorenden. De dienst wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Goes, Louise de Coligny-laan 177 en begint om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

■ AANGEPASTE KERKDIENTST TE KRIMPEN A/D IJSSEL

Zaterdag 8 mei zal in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Krimpen a/d IJssel een aangepaste kerkdienst worden gehouden voor mensen met een verstandelijke handicap. In deze dienst hoopt voor te gaan Ds. P. Mulder, die

wenst te spreken over Jósafats overwinning n.a.v. 2 Kronieken 20 : 12b. Het thema van de preek is "Onze ogen zijn op U". De dienst begint om 15.00 uur. Iedereen is van harte welkom.

■ VERGADERING CLASSIS UTRECHT

De classis Utrecht komt bijeen op **vrijdag 21 mei** om 14.00 uur. Kandidaat J. IJsselstein, die een beroep heeft aangenomen naar de gemeente Houten om als zendingspredikant te worden uitgezonden, zal dan zijn classicaal examen doen.

delging plaatselijke Geref. Gemeente.

■ ZANGAVONDEN

Hardinxveld-Giessendam

Zangavond voor/door gehandicaptenclub "Mefiboseth" op **zaterdag 8 mei**, aanvang **19.00 uur**, in de Eben-Haëzerkerk van de Geref. Gemeente te Hardinxveld-Giessendam, Buitendams 118. Meditatie door ds. W.J. Karels. Organist: Lenard Verkamman.

Kampen

Datheen-samenzangavond op **donderdag 13 mei** (Hemelvaartsdag) in de Bovenkerk te Kampen, Koormarkt 28. Ds. B.J. van Boven hoopt de opening, een meditatie en de sluiting te verzorgen. Organist: Pieter Heykoop. Aanvang: 19.30 uur.

■ FIETSTOCHTEN

Scherpenisse e.o.

Fietstocht met drie verschillende routes op het eiland Tholen op **13 mei** (Hemelvaartsdag). Prijs € 3,- p.p., max. € 12,50 per gezin (incl. oud-hollandse consumpties). Inschrijven tussen 13.30 en 14.30 uur op het kerkplein van de Geref. Gemeente te Scherpenisse (Noordstraat). De opbrengst is t.b.v. de Zending & Jeugdbond. Voor meer informatie: tel. 06-54665761.

Stolwijk e.o.

Fietstocht van circa 30 km door het landschap rond Stolwijk op **13 mei** (Hemelvaartsdag). Start tussen 13.30 en 14.30 uur bij de kerk van de Geref. Gemeente te Stolwijk, Torenstraat 34. Kosten € 3,50 p.p., max. € 12,50 per gezin (incl. overtocht met veerpont). Opbrengst is t.b.v. de ZGG.

■ FIETSTOCHT/WANDELING TE DIRKSLAND (E.O.)

Fietspuzzeltocht van ruim 20 km op **maandag 24 mei** (2^e Pinksterdag) omgeving Dirksland en een historische wandeling door Dirksland onder leiding van gids. Vertrek vanaf kerk Geref. Gemeente, Mozartsingel 2: fietstocht tussen 13.30 en 14.30 uur, wandeltocht om 14.30 uur. Na terugkomst vanaf 16.30 uur kunt u deelnemen aan een barbecue. Opgeven uiterlijk **15 mei** bij L. Markwat, tel. 0187-602310, of e-mail: l.markwat@jmservices.nl. Opbrengst is voor aflossing kerkbouwschuld.

■ ORGELEXCURSIE VOGG, AFD. WEST

Orgelexcursie op **dinsdag 18 mei**, aanvang 19.30 uur, naar het pas gerestaureerde orgel in de Maria van Jessekerk te Delft. De organiste van deze kerk, Petra Veenswijk, zal een toelichting geven en

BERICHTEN

■ CGO START IN KAMPEN

Op **dinsdag 18 mei** is er een voorlichtingsavond voor de CGO in de Beukelaar, 2^e Ebbingestraat 3 te Kampen. Bij voldoende belangstelling start de CGO in Kampen met A1 en A2 (voor oud-cursisten van A1). Tevens informatie over de P-cursus in Emmeloord en Staphorst. Aanvang: 18.30 uur. Iedereen welkom! Info: www.cgo.nu of bij onze voorlichter, dhr. J. van Roest, tel. 010- 4717223.

■ PINKSTEREN EN ZENDING

Het is een goed gebruik onder ons dat er op de Pinksterdagen voor de zending wordt gecollecteerd.

Pinksteren bepaalt ons bij het heilsfeit van de uitstorting van de Heilige Geest, op grond van het volbrachte werk van Christus. Hij heeft Zijn bruidskerk Gode gekocht met de prijs van Zijn dierbaar bloed uit alle geslachten, talen, volkeren en natiën. Door Zijn Woord en Geest vergadert Hij Zich Zijn gemeente tot de laatste zal zijn toegegaan.

Zending is nauw aan Pinksteren verbonden. De Heere heeft tot Zijn jongeren gezegd: "Maar gij zult ontvangen de kracht des Heiligen Geestes, Die over u komen zal; en gij zult Mijn getuigen zijn, zo te Jeruzalem, als in geheel Judea en Samaria en tot aan het uiterste der aarde" (Handelingen 1: 8).

Namens onze gemeenten zoekt ZGG gestalte te geven aan de opdracht tot het zendingswerk. Ze mag dit doen in een zestal landen over de hele wereld verspreid. Om bijzonder daar werkzaam te zijn waar de enige Naam tot zaligheid niet geklonken heeft. Het gaat toch om

zielen op reis naar de eeuwigheid.

We mogen geloven dat de Heere het werk van onze zending gezegend heeft en dat het niet zonder vrucht is gebleven. De eeuwigheid zal openbaren voor hoe velen het tot eeuwige zegen is geweest.

Nu is het nog de tijd om te zaaien. De Heere geve ons zaaiers in Zijn gunst en ook de middelen die nodig zijn.

Het zal u ongetwijfeld bekend zijn dat voor ZGG de Pinkstercollecten een heel belangrijke bron van inkomsten zijn. We mogen weten van de hartelijke verbondenheid van de gemeenten aan onze zending.

Met vrijmoedigheid bevelen wij u dan ook de pinksterzendingscollecte aan.

ds G.J.N. Moens

■ "VELUWSE DAG HELPENDE HANDEN" TE ELSPEET

Op **zaterdag 15 mei** organiseert de afd. Veluwe van Helpende Handen een dag van 10.00 tot 15.00 uur. Locatie: Geref. Gemeente Elspeet, Nachtegaalweg 11. Diverse kramen, verschillende activiteiten voor de kinderen en zingen bij het orgel. Catering aanwezig. De opbrengst is t.b.v. het clubwerk van die afdeling. Voor meer informatie: 06-53198054.

■ VERKOPING TE RHENEN

Op **vrijdag 14 mei** is er een verkoping (incl. rommelmarkt) op het terrein van de kerk van de Geref. Gemeente te Rhenen, Achterbergsestraatweg 170. De verkoping begint 11.30 en sluit om 19.00 uur. De opbrengst is bestemd voor schuld-

iets voorspelen. Wie iets wil spelen, graag aanmelden per mail: wvanderspek@het-net.nl)

■ PROMOTIE

Dinsdag 30 maart vond aan de Vrije Universiteit te Amsterdam de promotie plaats, ten overstaan van de promotiecommissie van de faculteit geneeskunde, van ons gemeentelid de heer H. van den Berg tot doctor in de biomedische wetenschappen. Het onderwerp was: "The balancing mucosal immune system – Unravelling mechanisms involved in oral tolerance and IBD".

Het proefschrift ging over het afweersys-

teem in ons lichaam. Dit afweersysteem beschermt het lichaam tegen infecties met bacteriën, virussen, schimmels en parasieten. Het immuunsysteem van de darm balanceert continu op de scheidings van afweer en tolerantie. De promotiecommissie was van oordeel dat in dit proefschrift een belangrijke bijdrage was geleverd in een continu doorgaand onderzoek.

Namens kerkenraad en de gemeente Leiderdorp willen wij de promovendus ook vanaf deze plaats hartelijk feliciteren met het behaalde resultaat.

G. Schipaanboord, scriba

Kleppe; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. Schot; Oosterland 14.30 uur ds. Meeuse; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Pater; Oude Tonge 10.00 en 18.00 uur stud. Baaijens; Poortugaal 9.30 en 18.30 uur ds. Beens; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur leesdienst; Ridderkerk-Slikkerveer 16.00 uur ds. Tuinier; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 14.00 uur (H.D.) ds. De Heer; Rotterdam-Alexanderpolder 18.30 uur ds. Tuinier; Rotterdam-Centrum 9.30 uur ds. Moerkerken en 15.30 uur ds. Beens; Rotterdam-IJsselmonde 19.00 uur ds. Joosse; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. Tuinier en 15.30 uur ds. W. Harinck; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Bakker en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Scheveningen 19.00 uur ds. Verschuure; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 uur ds. W.J. Karels en 19.00 uur leesdienst; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. Brugge; Stolwijk 15.00 uur ds. Clements; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Boeder; Tholen 10.00 uur ds. De Jongste en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Van Belzen; Utrecht 10.00 uur ds. Van Gelder; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Baan; Vlaardingen 10.00 uur ds. Verschuure en 19.00 uur ds. Terlouw; Vlissingen 9.30 uur leesdienst en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. Karens; Westkapelle 18.30 uur ds. Moens; Westzaan 10.00 en 15.30 uur stud. Visser; Wierden 9.30 en 18.30 uur ds. Bredeweg; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Hakvoort; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen en 14.00 uur leesdienst; Zaandam 18.00 uur stud. Visser; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Eckeveld; Zoetermeer 18.30 uur ds. De Waard (bevest.amtsdr.); Zwijndrecht 15.30 uur ds. Pater; Zwolle 9.30 en 19.00 uur leesdienst.

■ WOENSDAG 12 MEI 2010 (HEMELVAARTSDIENSTEN)

Breda 19.30 uur ds. Schipper; Eindhoven 19.30 uur ds. Silfhout; 's-Gravenhage 19.30 uur ds. Pater; Hellevoetsluis 19.30 uur ds. Vermeij; Hoogvliet 19.45 uur ds. P. Mulder; Mijdrecht 19.30 uur ds. Van Rijswijk; Naaldwijk 19.45 uur ds. Paul; Nieu-

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 9 MEI 2010

Aagtekerke 9.30, 14.30 en 19.00 uur leesdienst; Aalburg 19.00 uur ds. L. Blok; Aalst 14.30 uur stud. Maljaars; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Vischer; Apeldoorn 10.00 uur (H.D.) ds. Van der Net en 15.00 uur ds. Van Manen; Arnhem 19.00 uur ds. Baan; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Beekbergen 19.00 uur ds. Schot; Benthuizen 9.30 uur leesdienst en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 en 15.00 uur ds. De Waard; Bodegraven 10.00 en 16.30 uur ds. Verweij; Boskoop 9.30 uur ds. Paul en 16.00 uur kand. IJsselstein; Breda 14.30 uur ds. Karens; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Den Helder 16.00 uur ds. Heijkamp; Deventer 17.00 uur ds. Boeder; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Doetinchem 15.00 uur ds. Schreuder; Dordrecht 10.00 en 17.30 uur ds. Brugge; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 12.15 uur ds. Baan en 19.00 uur ds. Van Gelder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Van Manen; Emmeloord 10.00 en 16.00 uur ds. Driessen; Enkhuizen 10.00 uur ds. Heijkamp en 16.00 uur leesdienst; Enter 9.30 uur ds. Kleppe en 15.00 uur ds. Bredeweg; Ermelo 15.00 uur ds. F. Mulder; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 uur ds. Clements en 16.30 uur leesdienst; 's-Gravenhage 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds.

A.B. van der Heiden; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Boogaard en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. Van Rijswijk; Groningen 16.00 uur ds. Kattenberg; Haamstede 10.00 en 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. Joosse; Hilversum 10.00 en 17.00 uur ds. C. Harinck; Hoogeveen 19.00 uur ds. Kattenberg; Hoogvliet 19.00 uur ds. Silfhout; Houten 11.00 uur kand. IJsselstein en 18.30 uur ds. Van der Net; Kampen 17.30 uur ds. Boeder; Kapelle-Biezelinge 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 uur ds. Van Aalst en 18.00 uur leesdienst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur leesdienst; Kortgene 14.30 uur ds. Van Krimpen; Krabbendijke 14.00 uur ds. Golverdingen; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruijningen 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Hoogerland en 14.00 uur leesdienst; Leerdam 19.00 uur ds. P. Mulder; Leiderdorp 16.30 uur ds. Paul; Lelystad 9.30 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Meeuwen 9.30 en 18.00 uur stud. Maljaars; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Mijdrecht 19.00 uur ds. Visscher; Moerkapelle 19.00 uur ds. Clements (doventolk); Naaldwijk 16.00 uur ds. Verschuure; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. Hakvoort; Nieuwer ter Aa 19.00 uur kand. IJsselstein; Nieuwerkerk Zld 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 18.30 uur ds.

wer ter Aa 19.45 uur ds. Verschuure; Nijkerk 19.30 uur ds. Beens; Oostburg 19.00 uur ds. Tanis; Poederoyen 19.30 uur ds. Mondria; Poortugaal 19.30 uur ds. Baan; Scheveningen 19.30 uur ds. Joosse; Spijkenisse 19.45 uur ds. Brugge; Terneuzen 19.30 uur ds. Tuinier; Utrecht 20.00 uur ds. B. van der Heiden; Wierden 19.30 uur (H.D.) ds. Van Dieren.

■ DONDERDAG 13 MEI 2010 (HEMELVAARTSDAG)

Aagtekerke 9.00 uur ds. Tuinier; Aalst 11.00 uur ds. Mondria; Amersfoort 9.30 uur ds. Visscher; Andijk: zie Enkhuizen; Apeldoorn 9.00 uur ds. Kleppe; Barendrecht 9.00 uur ds. Terlouw; Barneveld-Centrum 11.00 uur ds. Bredeweg; Barneveld-Zuid 9.00 uur ds. Bredeweg; Beekbergen 10.00 uur ds. J. Karels; Benthuizen 9.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Bodegraven 10.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Borssele 19.30 uur ds. De Heer; Boskoop 9.30 uur ds. De Waard; Brakel 11.15 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 uur ds. Van Boven; Delft 10.00 uur ds. IJsselstein; Dordrecht 9.30 uur ds. Brugge; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 9.30 uur leesdienst; Elspeet 10.00 uur ds. Van Manen; Emmeloord 11.00 uur ds. Kattenberg; Enkhuizen 10.00 uur ds. Heijkamp (met Andijk in Ontmoetingskerk); Ermelo 11.00 uur ds. Kleppe; Genemuiden 9.30 uur ds. Hogchem; Goes 9.00 uur ds. Meeuse; Gouda 9.30 uur ds. Clements; 's-Gravenzande 9.30 uur ds. Van Rijswijk; Hardinxveld-Giessendam 9.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. Joosse; Hilversum 11.00 uur stud. Visser; Hoofddorp 9.30 uur ds. Boogaard; Houten 10.00 uur ds. Van der Net; Kampen 11.15 uur ds. Schot; Klaaswaal 9.30 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds. Beens; Kortgene 10.00 uur ds. C. Harinck; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur ds. P. Mulder; Kruijningen 9.30 uur ds. Hoogerland; Leerdam 10.00 uur ds. Van Gelder Lelystad 9.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 uur ds. Neele; Marknesse 9.30 uur stud. Baaijens; Meliskerke 9.00 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.00 uur ds. De Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. Tanis; Moerkapelle 9.30 uur ds. Paul (doventolk); Nieuw Beijerland 9.30 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 11.00 uur ds. Meeuse (openb.bel.); Nieuwe Tonge 10.00 uur ds. P. Blok; Nieuwerkerk Zld 9.30 uur ds. Gunst; Nunspeet 9.00 uur ds. Schot; Oosterland 11.00 uur stud. Maljaars; Oostkapelle 11.00 uur ds. Tuinier (H.D.); Opheusden 11.00 uur ds. Labee; Oud Beijerland 9.30 uur ds. Pater; Puttershoek 11.15 uur ds. Brugge; Rhenen 10.00 uur ds. Verweij; Ridderkerk 9.30 uur ds. De Leeuw; Rijs-

sen-Noord 9.00 uur ds. Van Dieren; Rijsen-West 9.00 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.00 uur ds. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 11.15 uur ds. P. Mulder; Rotterdam-Centrum 11.15 uur ds. Terlouw; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. Mijnders; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. Driessen; Scherpenisse 9.30 uur ds. Bakker; Scherpenzeel 10.00 uur ds. Verschuure; Sint Philipsland 9.00 uur stud. Maljaars; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.15 uur ds. De Leeuw; Soest 9.00 uur stud. Visser; Terwolde-De Vecht 9.30 uur ds. Boeder; Tricht-Geldermalsen 9.00 uur ds. Labee; Uddel 10.00 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Van Belzen; Veen 9.30 uur ds. Melis; Veenendaal 11.00 uur ds. F. Mulder; Vlissingen 9.30 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 uur ds. Golverdingen; Waardenburg 9.00 uur ds. Mondria; Wageningen 9.00 uur ds. F. Mulder; Werkendam 9.30 uur ds. Karens; Woerden 9.00 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 11.15 uur ds. Moens; Yerseke 9.30 uur ds. Van Krimpen; Zeist 10.00 uur ds. Van Eckeveld; Zoetermeer 11.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Zwolle 9.30 uur ds. Vogelaar.

■ VRIJDAG 14 MEI 2010

Aagtekerke 14.00 uur ds. Tuinier

(huw.bev.); Kootwijkerbroek 14.00 uur ds. Beens (huw.bev.); Leiderdorp 14.30 uur ds. Van der Net (huw.bev.); Terwolde-De Vecht 15.00 uur ds. Boeder (huw.bev.).

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merkssem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN DONDERDAG 13 MEI 2010 HEMELVAARTSDAG

Merkssem (Oude Bareellei 64) 10.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur ev. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Openbaring 14:13

Met ontroering heeft de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Ouddorp kennis genomen van het overlijden van haar oud-ouderling

Jan Tanis

op de leeftijd van 90 jaar.

Van 1975 tot 1988 heeft hij de gemeente in getrouwheid gediend; eerst 2 jaar als diaken, daarna 11 jaar als ouderling. De Heere gedenke zijn kinderen en kleinkinderen en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad,
J. Tanis, preses
A. Jansen, scriba

Ouddorp 25 april 2010

**Te koop gevraagd:
THEOLOGISCHE BOEKEN**
Antiquariaat Den Hertog
dhr. G.J. Zwoferink
Elzenkade 6, 3992 AC Houten,
Tel. 030-6346681

AVONDMAAL-SERVIEZEN

Uit voorraad of naar tekening.

Schoonhovens Silverhuys B.V.

Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
Telefoon 0182 - 382614.

Christelijke begrafenisverzorging
De Bruijn

Voor een meer eervolle begrafenisverzorging
in de provincie Utrecht en
de regio's Gouda en Hilversum.
Tel. 0346-281711.
Dag en nacht bereikbaar. (Geen crematies).

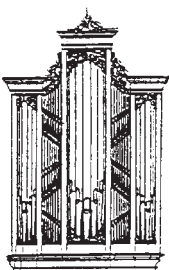
Voor het leveren en leggen van
natuurstenen- en keramische vloeren.
Alleen eerste klas kwaliteit en
steeds de laagste prijs. Tegelzetters-
bedrijf **J. Slingerland**, 0184-
611917.

HOUTSNIJWERK

Ook teksten in div. modellen.
G. van den Dikkenberg, Munniken-
weg 11, 3905 MD Veenendaal.
Tel./fax 0318 540252.

*Orgelmakerij
Boogaard*

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

**KLASSE
MAAKT ONDERSCHIED**

Stolk Orgels
is hoofddealer van:
**Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn**

tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Kraibendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nrd., Ormelingsstraat 36
Beesd, Voorweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

De Laatste Zorg
Begrafenisverzorging

Joop van Dijk Joh.zn.

- **Geen crematies.**
- Begravenissen verzorgen wij geheel naar wens van de familie.
- Gespecialiseerd in thuisopbaring.
- Wij verzorgen begravenissen in elke plaats waar u wenst.
- Ook als u niet of elders verzekerd bent.

Burg. ten Veldestraat 22
8281 ZS Genemuiden
T 038-385 42 30

M 06-20 36 10 34
F 038-385 87 66
E info@delaatstezorg.nl
I www.delaatstezorg.nl

BOEKEN EN MUZIEK

VAN DER BOOM

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20

Recreatie-Veluwe

Vakantiebungalow Garderen

Te huur prachtige vakantiebunga-
low 2-10 pers. v.a.g.v. zoals vaatwas-
machine en wasmachine en droger
etc. De woning is uitermate
geschikt voor ouderen en gezin-
nen. Nog vrij: wk. 27, 28, 35, 36 of in
herfstseizoen voor lage prijzen op
vakantie. Kijk op www.recreatie-veluwe.nl
of vraag nu onze brochu-
re aan: info@recreatie-veluwe.nl
06-30883277 / 06-22590270.

Koeling in uw Kerk(gebouw)

Voor elk probleem? Bel AKTIE
Tel: 010-4517471

CO2 metingen

Advies en installatieburo

Voor een vrijblijvende offerte
aktie@klikSAFE.nl

Themadag Israël

DEPUTAATSCHAP VOOR ISRAËL

D.V. **14 mei 2010**

Geref. Gemeente **Gouda**

Aanvang: **10.00 uur**

Rabbi L.B. van de Kamp
Het Jodendom en de kerk
vanuit orthodox Joods perspectief

Spanningen in de familie

Middagprogramma:

**Debat met beide
sprekers**

o.l.v. algemeen secretaris
J.J. de Jong

Ds. C.J. Meeuse
De kerk en het Jodendom
vanuit christelijk perspectief

Iedereen is van harte WELKOM!

Deelname aan deze dag € 7.50 inclusief lunch en consumpties. Jongeren en studenten tot 25 jaar gratis.

Graag vooraf opgeven: tel. 0348 - 489 929 of email info@boardforisrael.nl.

Locatie: kerkgebouw Geref. Gemeente, Nieuwe Gouwe OZ 2b 2801 SB Gouda. Voldoende parkeergelegenheid.

Kapelle Biezeling
Scholen voor speciaal (basis) onderwijs

Vooraankondiging

Dit cursusjaar besteden we aandacht aan het feit dat onze scholen op 01-08-2009 **25 jaar** bestonden.

Om dit feit te gedenken nodigen we alle (oud) leerlingen, (oud) ouders, (oud) collega's en belangstellenden uit voor de jubileumbijeenkomst met aansluitend een ontmoeting/reünie op:

D.V. ZATERDAG 19 JUNI

Jubileumbijeenkomst:

LOCATIE:

Petrakerk, Goessestraatweg 18, 4421 PJ Kapelle

Tijd:

14:30 uur

PROGRAMMA:

Meditatief openingswoord door ds. J.J. Tanis
Muzikaal intermezzo
Presentatie jubileumboek

Er wordt een collecte gehouden voor stichting OGO

Ontmoeting/ reünie:

LOCATIE:

schoolgebouw aan Coxstraat 9,
4421 DC Kapelle

Tijd:

aansluitend op de jubileumbijeenkomst +/- 16:00 tot 17:30 uur

*Allen
hartelijk welkom!*

ZML Eben-Haëzer **SBO** Samuël

Kraamzorg & Thuiszorg

900 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor meer informatie over
kraamzorg, wijkzorg, verpleging of
(huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.

Of wordt zèlf RST Zorgverlener!
Reageer via 0342 - 40 54 65 of
info@rstzorg.nl.

Identiteit
Kwaliteit!

Tel. (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

SAALBACH-HINTERGLEMM

Vrijstaande woningen geschikt
voor 4-6 en tot 22 personen op een
schitterende locatie in een prachtig
wandelgebied. Dichtbij het dorp
met vrij uitzicht. Nog vrij vóór 2/7
en vanaf 13/8. Inl. 0118-584512 of
www.hausamwald.nl
Tevens **VOORGANGERS** gevraagd
voor Nederlandse Kerkdiensten in
St. Johann im Pongau en in
Saalbach. U kunt zich hiervoor
opgeven bij 06-53130984.

Begravenisonderneming Treur

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
www.begravenisondernemingtreur.nl
info@begravenisondernemingtreur.nl

Te huur in Canada, een
vakantiewoning dichtbij Norwich
(Ontario). Tel. 001519 688 0947.
Hollands sprekend.

Begravenis Verzorging Tollenaar
Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

SHG biedt u passende zorg

Uitgaande van de
Gereformeerde Gemeenten in
Nederland biedt de SHG zorg
die aansluit bij uw manier van
leven. Bijbelse normen en
waarden vormen daarin de basis
voor uw en onze
dagelijks levenshouding en
mediagebruik.

DE GRATIS ZORGBROCHURE ZENDEN WIJ U GRAAG TOE

Kraamzorg

Bel 0187 - 48 91 73
b.g.g. 0342 - 49 21 55
ma - vr: 9.00 - 11.00 uur
en van 13.00 - 15.00 uur
vr: ook van 19.00 - 21.00 uur

Thuiszorg

Bel 0166 - 65 26 05
ma - vr: 9.00 - 11.00 uur
vr: ook van 19.00 - 21.00 uur

Ten bate van het
evangelisatiewerk in
Amsterdam, bieden
wij u een rondleiding
door onze hoofdstad
aan o.l.v. Amsterdam-
mer dhr. J.C. Hotting.
Tevens bezoekt u
onze evangelisatie-
post 'Bij Simon de
Looier' waar u, onder
het genot van een
kopje koffie, e.e.a.
over het evangelisatie-
werk verteld zal wor-
den. Voor slechts
€10,- p.p., (max. €50,-
per gezin) heeft u zo
een boeiend dagje
Amsterdam.

Tot ziens!

Dagje Amsterdam?

D.V. zat. 15 en 29 mei en 19 juni.

t.b.v. evangelisatiewerk Amsterdam

Reserveren: Via 078-681 9811 (dhr. J.C. Hotting).
Geef de dag van uw keuze door. Verzamenen bij
Centraal Station a/d kant van 'Het IJ' **om 9:30 uur**
op de dag van uw keuze.

DEPUTAATSCHAP EVANGELISATIE
GEREFORMEERDE GEMEENTEN
'Bij Simon de Looier'

Terlouw Videografie
 Het adres voor een betaalbare trouwvideo.
 Scherpe prijzen Offerte op maat Professionele HD-camera
 www.terlouwvideografie.nl tel: 06-21708255 e-mail: info@terlouwvideografie.nl

B.J. Janssen *Begravenisverzorging*
 Sinds 1959
 Wij verzorgen geen crematies
 Dag en nacht bereikbaar op: 0113-34 03 07
 Havikskruid 10, 4421 MN Kapelle
 Mobiel 06 - 53 23 73 20
 www.begravenisverzorging-janssen.nl
 E-mail: info@begravenisverzorging-janssen.nl

**HELP MEE DE
 WAARHEID TERUG
 TE BRENGEN
 IN DUITSLAND**

Ziet u mogelijkheden om tijdens uw verblijf in Duitsland een of meer van onze vertaalde oudvaders weg te geven? Als tegengif tegen het heersende Humanisme en Modernisme? Kijk dan op onze website www.svvhed.org voor de boeken, of bestel een catalogus/infoböekje.

T 0416 - 691788
svvhed@klikSAFE.nl
Gift: 548.98.79.20

HEIDELBERG & DORDRECHT

kina
 begravenisverzorging

Tel. (010) 458 31 12
 Dag en nacht bereikbaar Overal te ontbieden

D.W. Schipper J. Kooijman
 010-450 66 26 0182-58 39 32
 Capelle a/d IJssel Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Alberta / Canada
Vakantiewoning - 2 tot 8 pers.
 noblefordvacations@yahoo.com
 Tel. 001-403-381-4971.

Voor een paar dagen of langer bent u altijd welkom in **Pensioen de Peel**. Voor meer informatie bel 0488-482025
 Of kijk op www.knuivers.nl

Th. Zuna bij Rijssen vak. woningen in eigen sfeer met veel rust en prachtige omgeving voor fiets- en wandelroutes 55+ buiten schoolvak. 20% korting.
 Bel voor info 0548-512790 of www.vakantieoordholsappel.nl

Woudenberg, te koop hoekwoning. 5 ruime slaapkamers. Aan woonerf in een kindvriendelijke buurt. Vraagprijs € 274.500.
 Voor info: 033-2864230 of 06-16451430.

Orgelbouw Advies Commissie
 een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

Neem voor meer informatie contact op met
 Dhr. H. den Hollander
 Tel. (010) 435 44 35

VOGG
 Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten

Vos
 begravenisverzorging

Wij verzorgen begravenissen (geen crematies) op de gehele Veluwe, in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begravenisverzoorgers
 G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o. T (0341) 253 813
 Kampen e.o. T (038) 3332 383
 Rijssen e.o. T (0548) 540 053
 overige plaatsen en b.g.g. T (0577) 401 689

Begravenisverzorging Vos
 Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
 T (0577) 401 689

Vertrouwd verzorgd

HBO OPLEIDING THEOLOGIE

Heeft u een boodschap aan jongeren?

Gaat uw hart uit naar zending, evangelisatie, jeugdwerk of pastoraat? Of bent u gewoon geïnteresseerd in een theologie-studie op hbo niveau?

Bezoek dan een van de volgende voorlichtingsbijeenkomsten
Maandag 17 mei, in gebouw Bèta van het Driestar-college, Ronsseplein 1 te Gouda.
 Voorlichting over alle varianten van 19.30 uur tot 20.30 uur.
 Open les van 20.50 uur tot 22.00 uur .

Woensdag 19 mei, in het gebouw van christelijke hogeschool Driestar educatief te Gouda. Uitsluitend voor geïnteresseerden voor een baan in het onderwijs.
 Inloop 19.00 uur. Aanvang: 19.30 uur. Informatieronden starten om 20.00 uur. en 20.40 uur.

Meer informatie op de website www.cgo.nu.

Voor bevoegde docenten zijn er aantrekkelijke vrijstellingen mogelijk!
 Vragen daarover kunt u stellen aan:
 drs. J. van Mourik, adjunct-directeur,
 tel. 0113-344407, e-mail: jvm@cgo.nu
 dhr. W.M. van der Wilt, directeur,
 tel. 010-4510560, e-mail: wmvanderwilt@cgo.nu

CURSUS GODSDIENSTONDERWIJS

HBO-OPLEIDING

De bijbel lezen in de grondtaal?

Bezoek dan de informatieavond van de CGO op maandagavond **17 mei** in gebouw Bèta van het Driestarcollege, Ronsseplein 1 te Gouda.

Voorlichting over de cursus Hebreeuws van 19.30 uur tot 20.30 uur.
Voorlichting over de cursus Grieks van 21.00 uur tot 22.00 uur.

Voor meer informatie:

drs. C.J.J. Clements, tel. 0182-531522, email cjj@solcon.nl.

HBO-OPLEIDING

begrafenisverzorging

Den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken.
Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.
Geen crematies.

T. den Hollander
P.N. den Hollander
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Vakantie in Nunspeet?

Onze ruime woning (5 slpk.) is te huur tussen 12/7 en 6/8.
Meer info? Tel: 0341-552715 of e-mail: nunspeet@kliksafe.nl

Heeft u nog geen vakantie geboekt?

Dan kan dat altijd nog bij ons! In **Kamperland** hebben wij voor u een 6-persoons **bungalow** te huur! Dicht bij strand en Veerse Meer gelegen. Het huisje is van alle gemakken voorzien en u heeft er veel privacy! We hebben nog plaats in wk: 27, 28, 33, 34, 35. Ook buitenom deze weken verhuren wij! Voor meer info kunt u contact opnemen met 0118-584385.

T.H. ERMELO, onze ruime hoekwoning met mooi aangel. tuin. 1 km van bos, hei, zwembad en dorp. Van 16-7 t/m 2-8.
Tel. 0341-561699 / 06-23735516.

Te koop goed onderhouden **studioappartement** in **Ridderkerk**. Ideaal voor 1 persoon! Vr. pr €105.000 k.k. Oplevering per direct.
Info: 06-23503835 / 06-30870375.

15 mei

15^e Zendingsmarkt

"Ter Hoogkerk" Middelburg (Breewijk)

Ruim 100 kramen
Rommelmarkt
Opbod (10.30 uur)
Schaarlift
Rondritten
Glasblazer
Schapen scheren
2e hands boeken
Cartoontekenaar
Ballonnenman
2e hands kleding
en meer...

D.V. zat. 15 mei 2010 09.00-16.00u

Aktiviteiten voor jong en oud

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

BBV Barneveldse Begrafenis Vereniging

voor een serieuze, serieuze verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opname van lidmaatschap
- geen crematie

Zo: J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JH Roodwijkerbroek
(0342) 44 18 12

SAMENZANGAVOND

In de Hervormdekerk te Yerseke

8 mei 2010

Spreek: Dr. C. van Kesteren Aankomst: 19.30 uur 21.30
Organist: Frans Buijntend Aankomst: 19.00

Een avond voor het hele gezin.

De afsluiting van de collectie is voor

de grote nood van de mensen in de Oekraïne.

Help Oekraïne

www.helpoekraïne.nl

Boven de glans der zon

Ds. C. J. Meeuse

De bekering van Saulus van Tarsus

De Heere Jezus vertelt van een verloren zoon die tot inkeer komt. Maar in dit boekje leest u over een oudste zoon die een verloren zoon wordt en genade mag leren kennen: een dubbel wonder!

Geb. 123 pag.

12,50

Uitgeverij Boekhandel www.gebrkoster.nl

GK

Gebr. Koster

Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
Tel. (0342) 41 69 86